

Region Midtjylland

**Strategi for Patientsikkerhedsindsatsen i Somatisk
Sygehusregi**

Bilag

**til Regionsrådets møde
den 22. august 2007**

Punkt nr. 3

*Notat til præsentation i Regionsrådet
– Juni 2007*

Vedr. Strategi for Patientsikkerhedsindsatsen i Somatisk Sygehusregi

Indhold

Indledning.....	3
Region Midtjyllands mission og vision for patientsikkerhedsindsatsen.....	3
Organisering af det regionale patientsikkerhedsarbejde.....	3
Operationalisering af det regionale patientsikkerhedsarbejde.....	4
Patienter, pårørende og personale, som har været involveret i en utilsigtet hændelse	4
Vidensdeling – at lære af hinanden	4
Uddannelse, temamøder/-dage, kampagner og konferencer.....	5
Koordinering mellem regionale, nationale og internationale aspekter.....	5
Forskning og udvikling	5
Involvering i og samspil med andre varige kvalitetsudviklingsprojekter.....	5
Prioriterede indsatsområder for patientsikkerhedsindsatsen	6

Indledning

Patientsikkerhedsindsatsen hviler på indholdet i Lov om Patientsikkerhed i sundhedsvæsenet.

Det er et centralt princip, at patientsikkerhedsindsatsen foregår så tæt på den kliniske hverdag som muligt. Hændelser, hvor noget utilsigtet er foregået bliver identificeret af det kliniske personale, rapporteret til Dansk Patient Sikkerheds Database, og analyseret. Dette gøres for at tage ved lære af det, som er sket og forebygge at noget lignende kan ske fremover. Den klinisknære lokale patientsikkerhedsindsats rammesættes i regionens hospitalsenheder. Den tværgående regionale patientsikkerhedsindsats understøtter hospitalsenhedernes patientsikkerhedsindsats.

Med strategien for patientsikkerhed i somatisk sygehusregi fastlægges organisation og initiativer, der skal sikre den fortsatte overordnede drift, udvikling og koordinering af arbejdet med patientsikkerhed i Region Midtjylland.

Indholdet i strategien er kompatibel med den generelle strategi for arbejdet med kvalitet og kvalitetsudvikling i Region Midtjylland. Relevante anbefalinger givet af henholdsvis bestyrelsen for Dansk Selskab for Patientsikkerhed (DSPS), Sundhedsstyrelsen og Europa Kommissionen tilgodeses i strategien.

Det anbefales, at strategien følges op og evalueres med intervaller på 1-2 års varighed.

Region Midtjyllands mission og vision for patientsikkerhedsindsatsen

Missionen med den regionale patientsikkerhedsindsats er at understøtte og koordinere hospitalsenhedernes indsats. Formålet med den regionale patientsikkerhedsindsats er at:

- opfange, formidle og koordinere regional, national og international læring, erfaring, trends, viden og initiativer
- skabe et fælles værdigrundlag for patientsikkerhedsindsatsen
- udføre temabestemte analyser af utilsigtede hændelser
- planlægge og iværksætte fælles regionale forebyggelsesinitiativer
- overvåge, udvikle og sikre sammenlignelig patientsikkerhed og patientsikkerhedskulturer
- orientere, uddanne og videreuddanne ledere og ressourcepersoner
- danne netværk for vidensdeling og udvikling
- udvikle og sikre evidensbaseret patientsikkerhed i videst muligt omfang

Region Midtjyllands vision for arbejdet med patientsikkerhed er at nå til et sikkerhedsniveau, hvor patienter oplever enhver kontakt med hospitalsvæsenets ydelser som sikker. Den læring, som udledes af analyse af utilsigtede hændelser skal danne grundlag for målrettede tiltag, der minimerer risikoen for utilsigtet patientskade. En vigtig del af indsatsen rettes mod udvikling af den kliniske kultur, således at sikkerhed integreres i individuelle og fælles værdier, holdninger, observationer, kompetencer samt adfærd. Patienter og pårørende involveres så vidt muligt i patientsikkerhedsindsatsen.

Organisering af det regionale patientsikkerhedsarbejde

Den centrale regionale understøttende drifts-, koordinerings- og udviklingsfunktion er forankret i Enhed for Klinisk Kvalitet og Patientsikkerhed i Kompetencecentret for Kvalitet (Kompetence-

centret). Kompetencecentret refererer ledelsesmæssigt til afdelingschefen for Afdelingen for Kvalitet og Sundhedsdata i Sundhedsstaben. Opgaven for Enhed for Klinisk Kvalitet og Patientsikkerhed, er at:

- Sørge for, at mission og vision i den regionale patientsikkerhedsstrategi operationaliseres
- Koordinere det overordnede somatiske patientsikkerhedsarbejde med tilsvarende arbejder i det øvrige sygehusvæsen.

Med henblik på vidensdeling og koordination mellem hospitalsenhederne etableres: "Region Midtjyllands Faglige Gruppe for Patientsikkerhed". Gruppen har overordnet til formål at støtte operationaliseringen af strategiens mission og vision. Gruppen består af repræsentanter fra Enhed for Klinisk Kvalitet og Patientsikkerhed samt de medarbejdere fra hospitalsenhederne, der overordnet varetager funktioner vedrørende patientsikkerhed. Region Midtjyllands Faglige Gruppe for Patientsikkerhed indstiller fælles regionale patientsikkerhedstiltag til beslutning i Kvalitetsrådet.

Hospitalsledelserne har ansvaret for, at der foregår en lokal varetagelse af opgaver vedrørende patientsikkerhed, det sker typisk ved en konsulent (herefter kaldt risikomanager) for hospitalsledelsen.

Opgaver på patientsikkerhedsområdet, der skal håndteres lokalt, omfatter rapportering og sagsbehandling af utilsigtede hændelser til Dansk Patient Sikkerheds Database, udførelse af analyser af lokale utilsigtede hændelser, lokale kulturudviklende initiativer, lokal formidling af læring, iværksættelse af lokale, forebyggende tiltag og monitorering heraf samt afgivelse af patientsikkerhedsrelevante ledelsesinformation.

Operationalisering af det regionale patientsikkerhedsarbejde

Patienter, pårørende og personale, som har været involveret i en utilsigtet hændelse

Patienter og pårørende, der har oplevet uventede behandlingskomplikationer og alvorligt skadevoldende utilsigtede hændelser har behov for en særlig kvalificeret indsats, når det gælder information og koordination af det videre patientforløb. Derfor skal sådanne patienter og deres pårørende tilknyttes en kontaktperson fra den behandlende afdeling. Kontaktpersonen skal have en betydelig klinisk erfaring og har ansvaret for:

- Kommunikation med patient og pårørende. Dette gælder al information, herunder patientens rettigheder i forbindelse med patientforsikring og klageadgang
- Tilrettelæggelse af det videre patientforløb og opfølgning herpå.

Personale (the second victim), som har været involveret i en utilsigtet hændelse, tages der vare på lokalt på hospitalerne efter gældende lokale retningslinier/procedurer. Før analyse af hændelser, hvor patienten er død eller varigt alvorligt skadet, skal der afholdes debriefing med det involverede personale.

Vidensdeling – at lære af hinanden

Da en central del af patientsikkerhedsindsatsen er at lære af hinanden, er det vigtigt at erfaringer, specialiseret viden, resultater fra analyser og handleplaner formidles bredt primært i hospitalsenhederne og i regionen, men også nationalt og internationalt. Vidensdeling i regionen foregår ved:

- Udsendelse af nyhedsbreve, årsrapport o.l.

- Udveksling af erfaringer og viden, gensidig støtte og vejledning, studieprojekter og udvikling blandt personer, som arbejder med patientsikkerhed i netværk
- Oprettelse af en fælles internetportal med henblik på deling af regional information om patientsikkerhedsorganisationen, funktioner, opgaver, viden, projekter, tilbud om uddannelse, formidling af nationale, anonymiserede resumerer fra analyser og nationale/internationale erfaringer o.l.
- Fælles regionale temaer for utilsigtede hændelser kan identificeres ud fra det daglige arbejde med patientsikkerhed både på baggrund af viden om indberettede utilsigtede hændelser eller på formodning om et alment latent sikkerhedsproblem. Der skal være synergi i at iværksætte fælles regionale projekter.

Uddannelse, temamøder/-dage, kampagner og konferencer

Der etableres regionale uddannelsesstilbud, temamøder/-dage, kampagner og konferencer målrettet til forskellige grupper: ledere, nye kliniske nøgle-/ressourcepersoner og risikomanagere. Lov om Patientsikkerheds forventes udvidet til også at dække primærsektor pr. 2009, med lovens udvidede dækningsområde samarbejdes med praksiskonsulenterne og kommunerne om ovenstående.

Koordinering mellem regionale, nationale og internationale aspekter

Region Midtjylland deltager aktivt i nationalt patientsikkerhedsarbejde i Sundhedsstyrelsen (DPSD), DSPS og Danske Regioner.

Region Midtjylland deltager i Strategisk Forum for Dansk Patient Sikkerhed under Sundhedsstyrelsen ved en repræsentant fra Enhed for Klinisk Kvalitet og Patientsikkerhed

Der er regional repræsentation i bestyrelsen for Dansk Selskab for Patientsikkerhed ved Enhed for Klinisk Kvalitet og Patientsikkerhed.

International involvering i patientsikkerhedsarbejde sker både via Enhed for Klinisk Kvalitet og Patientsikkerhed og lokalt.

Forskning og udvikling

Forskning i patientsikkerhed og evidensbaseret patientsikkerhed har endnu ikke fundet et solidt fodfæste, hverken i Danmark eller internationalt. Feltet rummer derfor stort potentiale. Derfor er det primære regionale mål at skabe betingelser for forskning og udvikling og i videst mulig omfang at identificere og implementere eksisterende viden om patientsikkerhed.

Involvering i og samspil med andre varige kvalitetsudviklingsprojekter

Der arbejdes med en række fælles regionale initiativer til udvikling af kvaliteten i sundhedsfaglige ydelser. Disse initiativer har alle en varig karakter og er beslægtede med patientsikkerhedsindsatsen på forskellig vis. Med faglige kvalitetsudviklingsinitiativer menes her:

- Det Nationale Indikatorprojekt
- Den Danske Kvalitetsmodel
- Den Elektroniske Patient Journal (EPJ)

På det kliniske plan giver det mening at sikre et samspil mellem disse initiativer. Denne sikring af fornuftigt samspil sker primært i de enkelte hospitalsenheder. Region Midtjyllands Faglige Gruppe for Patientsikkerhed inddrager regionalt samspil mellem patientsikkerhed og de øvrige faglige kvalitetsudviklingsinitiativer ved indstilling til Kvalitetsrådet.

Prioriterede indsatsområder for patientsikkerhedsindsatsen

Sikre og tydeliggøre patientsikkerhedsindsatsen og vidensdeling

Det skal sikres, at alle hospitalsenheder i regionen har en tilstrækkelig og velfungerende patientsikkerhedsorganisation, og at alle medarbejderne i regionen er informeret om patientsikkerhedsindsatsen. Der etableres en internetportal som medie til deling af relevant lokal og regional viden.

Der vil være interessefællesskaber og overlap i arbejdet mellem kvalitetsudvikling, patientsikkerhedsindsatsen og arbejdet med hygiejne. Derfor skal det lokale og regionale samspil mellem disse aktiviteter sikres og koordineres.

Afdække patientsikkerhedskulturen

Det er afgørende at have en moden sikkerhedskultur, hvor sikkerhed er integreret i individuelle og fælles værdier, holdninger, observationer, kompetencer samt adfærd og dermed også naturligt i ledelse. At afdække lokal sikkerhedskultur vil være en naturlig del af lokal udvikling af patientsikkerhedsindsatsen og kan indgå i regional udvikling og forskning.

Samarbejde med det psykiatriske sygehusregi og med primær sektor

Der etableres i videst muligt omfang et samarbejde med henblik på gensidig læring, støtte og udveksling på regionalt plan med det psykiatriske sygehusregi og med udvidelse af dækning af lov om patientsikkerhed også med kommunerne og de praktiserende læger.

Ad 4. Medinddragelse af patienter og pårørende i patientsikkerhedsarbejdet

Direkte medinddragelse af patienter, f.eks. ved brug af Patientens bog eller i hånd hygiejne kampagne har vist sig at være effektive. I lyset af den planlagte fremtidige inddragelse af patienter som rapportører til DPSD ønsker Region Midtjylland at fremme den fremtidige indsats på dette område.